

✓ เพลิงโรงพักแม่แฝก กลางปี 2535

ประวัติศาสตร์ ของการเผาโรงพักมีไม่กี่ครั้งในประเทศไทย ครั้งหนึ่งที่เป็นเหตุการณ์รุนแรง คือ การเผาโรงพักพลับพลาไชยในกรุงเทพฯ เมื่อกลางปี พ.ศ.2517 เหตุการณ์ กลายเป็นการจลาจลติดต่อกันถึง 6 วัน มีผู้เสียชีวิต 26 คน บาดเจ็บกว่า 100 คน อีกครั้งหนึ่ง เมื่อกลางปี พ.ศ.2543 เป็นกรณีประชาชนชาวนครศรีธรรมราชไม่พอใจที่ตำรวจจราจรกดขี่จับกุมมากเกินไป รวมตัวกันล้อมโรงพัก ทบทำลายและเผารถยนต์จักรยานยนต์ที่จอดอยู่บริเวณโรงพักเสียหาย

ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นข่าวใหญ่และเป็นอุทธรณ์ให้ตำรวจต้องปรับตัวตามสภาพของสังคม คือ เหตุการณ์เผาโรงพักแม่แฝก หรือ สภ.ต.แม่แฝก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2535 ใกล้สิ้นปีเข้าไปแล้ว

สาเหตุหนึ่งเนื่องจากชาวบ้านไม่พอใจที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเลื่อนผลการอ่านผลพิสูจน์ศพของ นส.จันทรา เจริญสุข ซึ่งเชื่อกันว่าถูกตำรวจชั้นประทวนของ สภ.ต.แม่แฝก จำนวน 3-4 คน ร่วมกันพาผู้ตายไปมอมเบียร์แล้วหลอกไปข่มขืนในป้อมตำรวจ จากนั้นจึงจัดการฆ่าสาวผู้ตายทิ้งแล้วกลับเกลื่อนทำเป็นว่า นส.จันทรา ผูกคอตายเองในป้อมตำรวจ เพื่ออำพรางคดีซ่อนเร้นความผิด

เหตุเรื่องเงื่อนงำฆาตกรรมหญิงสาวปรากฏเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม เวลาประมาณ 18.30 น. นายแปง สุขเจริญ อยู่บ้านเจดีย์แม่ครัว ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ พร้อมกับญาติจำนวนหนึ่งได้เข้าพบผู้สื่อข่าวเพื่อร้องขอความเป็นธรรมกรณีการตายของ นส.จันทรา สุขเจริญ อายุ 32 ปี ลูกสาวของนายแปง ซึ่งถูกแขวนคอตายอย่างมีปริศนา โดยนายแปง เปิดเผยต่อผู้สื่อข่าวว่า เมื่อตี 2 ของวันที่ 23 สิงหาคม ได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาแจ้งให้ทราบ ว่า นส.จันทรา ลูกสาวของตนผูกคอตายที่บริเวณดู่ยามตำรวจบ้านห้วยไร่ ต.แม่แฝกใหม่ นายแปง และ ญาติจึงพากันไปดูศพพบว่าตำรวจได้นำศพของ นส.จันทรา ลงมาแล้ว โดยทาง ร.ต.อ.สมควร เพชรฉาย ร้อยเวร สภ.ต.แม่แฝก กำลังชันสูตรและทางตำรวจได้สรุปว่า นส.จันทรา แขวนคอตายแต่จากการที่ญาติมาดูศพก็พบสิ่งที่น่าสงสัย คือ เลื่อยทรงของผู้ตายถูกยัดอยู่ในกระเป๋ากระโปรงที่สวมใส่ และผ้าที่ใช้แขวนคอเป็นผ้าปูที่นอนในดู่ยามตำรวจที่เกิดเหตุ ซึ่งภายในดู่ยามพบว่าเตียงหักลงมา ซึ่งทางญาติขอให้ตำรวจตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนที่จะลงบันทึกว่า เป็นการแขวนคอตายแต่ทางตำรวจก็พยายามบ่ายเบี่ยงตลอดเวลา ทางญาติผู้ตายเชื่อว่าคดีนี้ต้องมีเบื้องหน้าเบื้องหลังและไม่เชื่อว่า นส.จันทรา จะผูกคอตายจริงเพราะไม่เคยมีปัญหาครอบครัว

ญาติผู้ตายได้ทำหนังสือร้องเรียนถึง พล.ต.อ.สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ อธิบดีกรมตำรวจ นายชนะศักดิ์ ยวบูรณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่, พ.ต.อ.อนุดิษฐ์ อุตตมาศตร์ หัวหน้าตำรวจเชียงใหม่ และนายสุรพล มหาวังษ์ นายอำเภอสันทราย

จุดที่ทำให้ญาติพี่น้องของผู้ตายเกิดความสงสัย คือ การแจ้งญาติข่าวว่าปกติ มีการเสียชีวิตประมาณ 23.00 น. แต่แจ้งญาติเวลา 02.00 น. และศพถูกนำมาไว้ที่พื้นด้านนอกแล้ว ต้นไม้ที่อ้างว่าเป็นการผูกคอตายเป็นต้นไม้เล็ก ไม่มีร่องรอยเอนล้ม มีผ้าปูที่นอนผูกติดเอาไว้ สอบถามตำรวจทั้งหมดก็เล่าไม่เหมือนกัน บางคนบอกผูกคอตายในดู่ยาม

บางคนบอกผูกคอตายในดู่ยามญาติผู้ตายเชื่อว่า นส.จันทรา ผู้ตายถูกตำรวจพาไปมอมเบียร์และพยายามจะข่มขืน นส.จันทรา ไม่ยอมจึงถูกทำร้ายจนเสียชีวิตเลยสร้างหลักฐานขึ้นว่าเป็นการฆ่าตัวตาย

พล.ต.ต.สมเกียรติ พ่วงทรัพย์ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจภูธร 3, พ.ต.อ.นาวิณ สิงหะผลิน รองผู้บังคับการตำรวจภูธร 7 ได้เรียก พ.ต.อ.เกษม รัตนสุนทร ผกก.เขต 2 พร้อม พ.ต.ท.วัลลภ วีระกเสนีย์ สวญ.และ พ.ต.ท.เอกชัย พิมลศรี สารวัตร สภ.ต.แม่แฝก เจ้าของท้องที่เกิดเหตุเข้ารายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสั่งสอบสวนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นอกจากนั้นยังมีคำสั่งให้ย้าย ส.ต.อ.ไพบุลย์ และ จ.ส.ต.ทะเนียม ออกนอกพื้นที่กันข้อครหาของชาวบ้าน

พล.ต.ต.สมเกียรติ พ่วงทรัพย์ กล่าวว่า คดีนี้ได้ลงมาควบคุมเองได้เรียกเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องมาสอบสวนแล้วในเบื้องต้นพบว่า นส.จันทรา ผูกคอตายในป้อมตำรวจจริง แต่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อ้างว่ากลัวความผิดจะเกิดขึ้นเลยเคลื่อนย้ายศพทำทีเป็นว่าไปผูกคอตายห่างจากดู่ยาม ซึ่งเพียงแค่นี้ก็ถือว่าสร้างหลักฐานเท็จ มีความผิดทางอาญาแล้ว

ต่อมา พ.ต.ท.วิโรจน์ สาธุการ รอง ผกก.เชียงใหม่ เขต 2 ได้รวบรวมหลักฐานพิจารณาลงความเห็นว่า การกระทำของตำรวจดู่ยาม 2 คน คือ จ.ส.ต.ทะเนียม และ ส.ต.อ.ไพบุลย์ น่าจะมีส่วนในการกระทำผิดอาญาแผ่นดิน คือ แจ้งความเป็นเท็จเกี่ยวกับคดีอาญาแก่พนักงานสอบสวนซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นเสียหาย ทำพยานหลักฐานอันเป็นเท็จ เพื่อให้พนักงานสอบสวนเชื่อว่า มิได้มีความผิดอาญาอย่างใดเกิดขึ้น ดังนั้นจึงได้แจ้งข้อหาให้ จ.ส.ต.ทะเนียม และ ส.ต.อ.ไพบุลย์ ทราบทั้งสองได้เข้ามามอบตัวในเวลาต่อมา ให้การปฏิเสธถูกนำตัวแยกควบคุมที่ สภ.อ.ดอยสะเก็ดและ สภ.อ.สันทราย ซึ่งต่อมาได้มีคำสั่งไล่ออกตำรวจทั้งสองนาย

แต่ความไม่พอใจยังคงครุ่นในหมู่ญาติผู้ตายและชาวบ้าน วันที่ 31 สิงหาคม 2535 เวลาเย็น ได้มีชาวบ้านนับพันคน ได้เดินทางมายัง สภ.ต.แม่แฝก ชุมนุมกันด้านหน้าโรงพัก มีการรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และได้มีการสั่งการให้ตำรวจทุกนายห้ามใช้อาวุธ โดยให้จากองเก็บอาวุธปืนที่ตำรวจเบิกของหลวงไว้ในห้องเก็บอาวุธ เกรงการแย่งอาวุธจากชาวบ้าน และเกรงตำรวจผู้หนึ่งอาจใช้อาวุธปืนยิงใส่ชาวบ้านได้ บางส่วนของชาวบ้านที่มาชุมนุมมีการตีฆ้องร้องป่าวและได้ทบทำลายป้ายหน้าโรงพักและส่วนหนึ่งบุกขึ้นไปบนโรงพักใช้น้ำมันรดและจุดไฟเผา หลังจากนั้นบุกเข้าไปที่บ้านพักตำรวจหลังโรงพัก จุดเผาไฟเช่นเดียวกัน จนกลายเป็นเถาถ่าน สาเหตุเนื่องจากชาวบ้านไม่พอใจที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะขอเลื่อนการอ่าน

ผลพิสูจน์ศพของ นส.จันทรา เจริญสุข เมื่อวันที่ 1 กันยายน พล.ต.ท.ชุมพล อุตตมาศตร์ ผู้บัญชาการตำรวจภูธร 3 และคณะนายตำรวจได้เดินทางมายังที่เกิดเหตุ พบว่าชาวบ้านได้ลักลอบขนของมีค่าออกไปหลังเกิดเหตุแล้ว พล.ต.ท.ชุมพลฯ กล่าวกับผู้สื่อข่าวว่า เหตุการณ์นี้ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจคาดไม่ถึงว่าจะรุนแรงเช่นนี้ญาติพี่น้องของ นส.จันทรา และตำรวจเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่จากการตรวจสอบแล้วพบว่า พวกที่เข้ามาเผาโรงพักไม่ใช่คนในหมู่บ้าน ตำบลแม่แฝกเลย ส่วนพวกแปลกหน้าที่เข้ามาก่อเหตุ ตำรวจหมายตาไว้หมดแล้ว กำลังติดตามตัว ซึ่งในเรื่องที่เกิดขึ้นสอบถามชาวบ้าน ตำบลแม่แฝก ต่างมีความเสียใจต่อเหตุการณ์เผาโรงพักทั้งสิ้น ส่วนคดีการตายของ นส.จันทรา ได้ติดตามเรื่องมาโดยตลอดไม่ได้ทอดทิ้งใครผิดว่ากันไปตามผิด

หลังเหตุการณ์เผาโรงพัก นายแปง สุขเจริญ พ่อของ นส.จันทรา ได้แจ้งสื่อมวลชนว่า รู้สึกเสียใจที่มีการบุกเผาโรงพัก วันเกิดเหตุชาวบ้าน ได้มางานศพทั้งหมู่บ้านและอยู่กันอย่างสงบ ไม่ได้ไปร่วมเผาโรงพักแม้แต่คนเดียว เรื่องนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจรู้ดีตนในฐานะเป็นพ่อรวมทั้งญาติต่างก็ยอมรับผลการชันสูตรพิสูจน์ของแพทย์ ส่วนทางด้านคดีก็พอใจทนาย ถูกจับดำเนินคดีตามชั้นตอนของกฎหมาย เรื่องนี้เพื่อตัดปัญหาว่านายคนปรึกษาญาติจะเผาลูกสาวในวันที่ 3 กันยายนนี้

ด้านตำรวจ พล.ต.ท.ชุมพล อุตตมาศตร์ ผู้บัญชาการตำรวจภูธร 3 ได้สั่งการให้ พล.ต.ต.เจษฎาพงศ์ พรหมสาขา ณ สกลนคร ผู้บังคับการตำรวจภูธร 7 ตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นเพื่อติดตามผู้กระทำความผิด โดยตั้งกองอำนวยการชั่วคราวที่วัดเจดีย์แม่ครัว ต.แม่แฝกใหม่ ส่วนครอบครัวตำรวจก็มาพักอาศัยอยู่ที่วัดนี้ด้วย และชาวบ้านได้แสดงน้ำใจนำสิ่งของเครื่องใช้มามอบให้ครอบครัวตำรวจเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน เนื่องจากบางคนหมดเนื้อหมดตัว เหลือเพียงเสื้อผ้าที่ติดตัวมาเท่านั้น

ทรัพย์สินของทางราชการที่เสียหาย คือ รถยนต์สายตรวจ 2 คัน, รถจักรยานยนต์สายตรวจจำนวนหนึ่ง, ปืนเล็กยาว, ปืนนาโต้, ปืนเอ็ม 16, ลูกกระสุน นอกจากนี้ยังมีเงินสดหลายแสนบาทที่เบิกคลังมาเพื่อรอจ่ายเป็นเงินเดือนข้าราชการตำรวจทั้งโรงพัก ต้องถูกไฟไหม้ในครั้งนีด้วยส่วนบ้านพักตำรวจที่ถูกไฟไหม้ทั้งหมดรวม 29 ครอบครัว เป็นบ้านพักนายตำรวจ 2 หลัง ในขณะที่เกิดเหตุมีผู้ต้องหาคดีอาชญาเสพติดถูกควบคุมตัวอยู่ 1 คน ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถนำตัวออกจากห้องขังได้ทัน แต่ผู้ต้องหาอาศัยเหตุการณ์ขุมนุนหลบหนีไปได้ ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างติดตามตัวมาดำเนินคดี

หลายฝ่ายเชื่อว่า การเผาโรงพักของ สภ.ต.แม่แฝก ในครั้งนี้เป็นมือที่สามไม่ใช่คนในพื้นที่และเกี่ยวข้องกับการเมือง แต่สาเหตุส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากการขาดระเบียบวินัยของตำรวจ ที่นำบุคคลภายนอกเข้าไปในดู่ยาม ทั้งที่มีคำสั่งห้ามอยู่แล้ว ประวัติศาสตร์เป็นเหตุการณ์ในอดีต ที่เป็นครูหรือเป็นบทเรียนสอนคนในรุ่นใหม่ๆ ว่าสิ่งใดเป็นข้อบกพร่องและส่งผลเสียหายก็ยอมละเว้น ไม่นำมาปฏิบัติ กรณี สภ.ต.แม่แฝก เป็นบทเรียนอีกบทหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ที่ตำรวจรุ่นใหม่ควรรับรู้.

พ.ต.ท.อนุ เนินหาต

รอง ผกก.สส.สภ.อ.หางดงเชียงใหม่